

1. „Jedyny kwiat na świecie...”, czyli w poszukiwaniu prawdziwej przyjaźni

a. *Jesteście piękne, lecz puste (...) nie można dla was umrzeć.*
(Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*)

b. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zapoznaje się z hasłami przedmiotowymi: *róża* i *Wenus* zawartymi w *Słowniku mitów i tradycji kultury* Władysława Kopalińskiego,
- zna zasady posługiwania się słownikiem.

ii. b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- dokonać porównawczego zestawienia materiałów reprezentujących różne dziedziny sztuki,
- określić stosunek Małego Księcia do róży.

c. 2. Metoda i forma pracy

Praca indywidualna, analiza tekstu *Małego Księcia*, obserwacja (reprodukcji obrazu Sandro Botticellego), nauczanie sytuacyjne, pogadanka, dyskusja.

d. 3. Środki dydaktyczne

Egzemplarze powieści *Mały Książę* Antoine de Saint-Exupéry'ego, reprodukcja obrazu *Narodziny Wenus* Sandro Botticellego, karta pracy ucznia.

e. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Rozpoczynamy zajęcia od rozdania uczniom malarskiej reprodukcji obrazu Sandro Botticellego.
2. Nauczyciel prosi o uważną obserwację i formułowanie wniosków na temat jego treści. W tym czasie dwoje uczniów wyszukuje hasła „Wenus” i „Róża” w *Słowniku mitów i tradycji kultury* Władysława Kopalińskiego.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi, by wnioski z analizy obrazu i lektury umieścić w tabeli (karta pracy ucznia):

Tabela porównawcza zestawiająca wizerunki Wenus i róży

<i>NARODZINY WENUS</i>	<i>i.</i> <i>AŁY KSIĄŻĘ</i>	<i>M</i> ZNACZENIA METAFORYCZNE	CO / KOGO SYMBOLIZUJE
----------------------------	--------------------------------	---------------------------------------	--------------------------

Wenus przedstawiona jest jako kobieta (nie dziecko – a przecież mowa o narodzinach), która nieśmiało zasłania swoją kobiecość	Róża jest niezwykle piękna, cudowna, pełna słodyczy, „zupełnie niepodobna do innych”, próżna, kokieteryjna, również wyłania się jako dojrzały kwiat	- miłość zachwyca swoją urodą, czaruje - zna moc swego piękna - rodzi się powoli	Wenus , albo Wenera gr. Afrodyta – bogini wiosny i ogrodów, od III w p.n.e. stała się boginią piękna i miłości Róża – symbol cnoty, tajemniczy atrybut Afrodyty
Nie wiadomo, skąd przybywa bogini	Nie znamy miejsca, z którego róża przybywa	- miłość przychodzi niespodziewanie - jest tajemnicza, zagadkowa, zjawia się nie wiadomo kiedy i skąd	Uczucie mężczyzny do kobiety
Na spotkanie bogini przybywa młoda dziewczyna, która przynosi czerwony płaszcz zdobiony drobnymi kwiatami	Na spotkanie rozwijającej się róży wychodzi Mały Książę osłaniający ją parawanem	- o miłość należy dbać - to uczucie kruche i delikatne, wymagające stałej troski i pielęgnacji	Kobieta
Niezwykle ciepła, jasna kolorystyka wprowadza wiosenny, ciepły nastrój	„Urodziłam się równocześnie ze słońcem ...”; narodziny wraz ze słońcem uosabiającym życiodajną moc	- miłość to jednocześnie uczucie potężne, gdyż zapewnia i daje życie	Potęga życia
	„Wkrótce zaczęła zamęczać swą naburmuszoną próżnością. Mały Książę dobrze odgadł, że róża nie jest zbyt skromna”	- miłość często jest kapryśna - to uczucie pyszne i wyniosłe	Duma

2. Nauczyciel prosi, by na podstawie zebranych w tabeli cech wskazać dwie, zdaniem Księcia, są u róży najważniejsze.
piękno i kobiecość (miłość)
3. Prowadzący inicjuje dyskusję pytaniem: Kiedy bohater dostrzegł u róży wyłącznie piękno, a kiedy zaczął widzieć w niej kobietę?

Wypowiedzi uczniów: piękno – na początku znajomości, aż do momentu opuszczenia planety – wobec czego tkwiła w nim potrzeba odpowiedzi na pytanie: kim naprawdę jest róża?; kobiecość – po powrocie na planetę, ale także już na Ziemi, kiedy wyznaje lotnikowi: „byłem zbyt młody, żeby umieć ją kochać”.

iii. c) Faza podsumowująca

1. Kończąc dyskusję, nauczyciel prosi o interpretację zdania: „byłem zbyt młody, żeby umieć ją kochać”.

W czasie wędrowki bohater dojrzał do poczucia odpowiedzialności za różę: „jestem odpowiedzialny za moją różę”. Uświadomiony przez lisa zrozumiał, iż dla tej jednej jedynej poświęci się wszystko, nawet życie.

2. Funkcję klamry spotkania pełni odczytanie przez ucznia fragmentu utworu, dotyczącego refleksji Małego Księcia w różanym ogrodzie.
3. Jeśli wystarczy czasu, można przeprowadzić krótką dyskusję nawiązującą do motta lekcji.

f. 5. Bibliografia

1. Botticelli S., *Narodziny Wenus*, [w:] *Historia sztuki w obrazach. Sztuka zachodnia od prehistorii do dziś*, tekst Gilles Plazy, przedmowa Jean Lacouture, Wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 2002, s. 99.
2. Kopaliński W., *Słownik mitów i tradycji kultury*, PIW, Warszawa 1993.
3. Saint-Exupéry A. de, *Mały Książę*, przeł. Jan Szwykowski, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1998.

g. 6. Załączniki

i. a) Karta pracy ucznia

1. Motto: „Jesteście piękne lecz puste (...) nie można dla was umrzeć” (Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*).

Porównawcze zestawienie wizerunku Wenus i róży na podstawie reprodukcji obrazu Sandro Botticellego *Narodziny Wenus* oraz haseł przedmiotowych: *róża* i *Wenus* zawartych w „Słowniku mitów i tradycji kultury” Władysława Kopalińskiego, a także tekstu utworu *Mały Książę*.

<i>NARODZINY WENUS</i>	<i>i. AŁY KSIĄŻĘ</i>	<i>M ZNACZENIA METAFORYCZNE</i>	<i>CO LUB KOGO SYMBOLIZUJE</i>
----------------------------	--------------------------	---	------------------------------------

Wenus przedstawiona jest jako kobieta (nie dziecko – a przecież mowa o narodzinach), która nieśmiało zasłania swoją kobiecość	Róża jest niezwykle piękna, cudowna, pełna słodyczy, „zupełnie niepodobna do innych”, próżna, kokieteryjna również wyłania się jako dojrzały kwiat		
Nie wiadomo, skąd przybywa bogini	Nie znamy miejsca, z którego róża przybywa		
Na spotkanie bogini przybywa młoda dziewczyna, która przynosi czerwony płaszcz zdobiony drobnymi kwiatami	Na spotkanie narodzinom róży wychodzi Mały Książę osłaniający ją parawanem		
Niezwykle ciepła, jasna kolorystyka wprowadza wiosenny, ciepły nastrój	„Urodziłam się równocześnie ze słońcem ...”; narodziny wraz ze słońcem uosabiającym życiodajną moc		
	„Wkrótce zaczęła zamęczać swą naburmuszoną próżnością. Mały Książę dobrze odgadł, że róża nie jest zbyt skromna”		

2. Wniosek:

.....to dwie cechy róży, które dla Małego Księcia najwyższą wartość.

Piękno dostrzegał bohater aż do momentu opuszczenia planety – wobec czego tkwiła w nim potrzeba odpowiedzi na pytanie: kim naprawdę jest róża?

Kobietę ujrzał Mały Książę w róży po powrocie na planetę, ale także już na Ziemi, kiedy wyznaje lotnikowi: „byłem zbyt młody, żeby umieć ją kochać”.

W czasie wędrówki bohater dojrzał do poczucia odpowiedzialności za różę; „jestem odpowiedzialny za moją różę”. Uświadomiony przez lisa zrozumiał, iż dla tej jednej jedynej poświęci się wszystko, nawet życie.

h. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

i. 8. Uwagi do scenariusza

Zajęcia kończą cykl pięciu lekcji poświęconych analizie *Małego Księcia* (lekcja 5). Cytaty użyte w scenariuszu pochodzą z: Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, przeł. Jan Szwykowski, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1998. Lekcję zrealizowano w klasie III gimnazjum, w klasie integracyjnej.